

LA PREMSA DE LA TRANSICIÓ: REVISTES I PERIÒDICS A LA PROVÍNCIA DE GIRONA

JAUME GUILLAMET I LLOVERAS

La tradició de fer revistes és molt arrelada a les comarques encara compreses en la província de Girona. És una tradició històrica, que es va reprendre amb naturalitat, quan la situació ho va tornar a permetre, durant la dictadura franquista. Revistes locals en sentit estricte i revistes de més pretensions, també, tornen a tenir ja una història interessant i útil de recordar, ja amb una certa perspectiva, ara que, però, manen els periòdics.

Les experiències de revistes locals conegudes a les ciutats gironines en aquestes últimes dècades són força semblants. Durant molts anys, va ser l'Església catòlica l'únic aixopluc possible per als qui tenien la il·lusió de fer una premsa que, encara que no pogués ser lliure, almenys no hagués de ser oficial.

Les revistes d'Acció Catòlica de Girona, Figueres, Olot i Banyoles foren durant molt de temps les úniques publicacions on podien treure el cap els aficionats al periodisme i persones amb inquietuds cíviques i culturals, fora de la premsa oficial.

La gironina *Vida Catòlica*, la revista oficial del bisbat, poc camp tenia mensualment, davant de la força diària de *Los Sitios*, sinó era fer notar el to d'obertura eclesial que va seguir al Concili II del Vaticà i obrir pas gradualment a l'ús públic de la llengua del país.

A Banyoles, *Horizontes*, sense competència del Movimiento local, va ser des de 1946 un termòmetre quinzenal de l'evolució política i social de la ciutat de l'Estany. De les setmanals, *Misión* d'Olot i *Vida Parroquial* de Figueres arribaren a ser un contrapunt visible del periodisme oficial de cada lloc.

A Olot, més que enlloc, la revista catòlica va arribar a marcar una diferència que acabà sent conflictiva. *Misión* era un nom que no podia

dissimular el seu origen en les campanyes «evangelitzadores» de l'Església de la postguerra més discreta, la dels cinquanta, però l'*¡Arriba España!*, que donava nom a la competència, no podia ser una invitació més clara a trobar la diferència.

El posterior camuflatge comarcalista realitzat pel setmanari falangista amb el nom de *La Garrotxa* —canvi obligat perquè el diari del Movimiento de Pamplona també es deia *¡Arriba España!* i era més antic— no va poder evitar que *Olot Misión*, també amb un nom una mica més civil, esdevingués un exemple vibrant de periodisme pre- i pro democràtic i catalanista.

Vida Parroquial de Figueres desenvolupà també, amb un cert èxit, una línia diferenciada del falangista *Ampurdán*, i no mancà a posar-se un nom menys confessional, *V. P. Setmanari de Figueres*. Acabada d'aprovar la Llei de premsa de 1966, la coneguda per Llei Fraga, la premsa catòlica tractà per un moment de fer un salt endavant conjunt amb un número especial conjunt de les quatre revistes que féu concebre algunes esperances d'una potenciació conjunta que hauria pogut ser l'única alternativa a la premsa oficial. Només *Olot Misión* acabaria sent una revista plenament renovadora.

La pugna inicial entre Movimiento i Acció Catòlica acabà resolent-se en el protagonisme renovador de revistes sorgides de la iniciativa privada, ben especialment *Presència*, de Girona; *Recull*, de Blanes, i *Canigó*, de Figueres, per aquest ordre en la cronologia conflictiva de multes i segrestos iniciada el 1967, que afectà també *Olot Misión* i *Ressò*, de Santa Coloma de Farners, revista catòlica de segona generació.

És en aquesta època final dels seixanta que cal començar a distingir revistes mensuals d'interès cultural i progressivament polític dels periòdics i les revistes locals d'aparició setmanal. *Canigó* de Figueres; *Puigsacalm*, d'Olot, i *Tramuntana*, de Lloret, per aquest ordre, havien apuntat la possibilitat d'una premsa qualitativa durant els segons cinquanta i primers seixanta, que es va confirmar amb *Recull*, la renovació de *Canigó* i, sobretot, amb *Presència*.

Després, amb la transició política al sistema democràtic, es produirà el canvi de debò en el sistema de premsa pròpia d'aquestes comarques, que arrossegà una crisi de les revistes. Els periòdics locals es renoven en la democràcia, on la premsa comarcal pren una forta empenta. *Presència* i *Canigó* acaben desapareixent —la primera esdevé suplement dominical del *Punt Diari*— després d'unes experiències no prou reeixides d'ampliació a tot Catalunya, que en el cas de *Canigó* fou a tots els Països Catalans. L'aparició d'un diari en

català intercomarcal sembla haver concentrat tots els recursos. *El Punt* no ha afectat l'existència de setmanaris i revistes locals a la província, però sí que sembla que ha restat possibilitats i energies per a una nova etapa de revistes qualitatives.

Hi ha lloc per a revistes en unes comarques que avui apareixen com les més dotades de premsa pròpia a tot Catalunya? La potència periodística de Girona, Figueres i Olot s'ha vist en el tipus de canvi que cada ciutat ha fet.

Girona ha acabat tenint no sols un diari en català, sinó dos, i cap, per tant, en castellà. Figueres té dos setmanaris en català, l'*Ampurdán*, transformat en *Setmanari de l'Alt Empordà* i *Hora Nova*, hereva llunyana de la renovació impossible de *V. P.* Olot només ha conservat *La Comarca d'Olot*, del canvi que va fer sorgir aquest setmanari de la transformació de *La Garrotxa*, i *L'Olotí*, de la d'*Olot Misión*. Hi ha lloc, a més, per a revistes que tractin els temes sense pressa i amb més profunditat?

La resposta, és clar, és en el temps. Hi ha símptomes que sí que hi pot haver espai, és a dir, temes, lectors i suport publicitari. S'han vist exemples temptadors: *El Bagant*, revista local de Banyoles; *Gra de Fajol*, revista cultural, i *La Comarca Carlina*, revista humorística, a Olot, i *Empordà Federal*, revista mensual a Figueres. És possible que l'única revista cultural editada a Girona sigui la *Revista de Girona*, bimestral, de la Diputació?

No és exclusiu d'aquestes ciutats una certa crisi de les revistes. la potència i multiplicada diversitat de l'oferta informativa dels diaris i setmanaris locals recorda l'apropiació pels diaris de l'espai dels *magazines* setmanals. La vida de les revistes sempre ha estat el resultat de grups d'opinió. Potser és que no n'hi ha de prou importants o que potser canalitzen les seves activitats en altres àmbits. Potser allò que falta per poder tornar a tenir revistes són promotors.